

Kursplan för särskild kurs vård- och omsorgsbiträde/undersköterska på gymnasienivå

Beskrivning av syfte och mål för särskild kurs vård- och omsorgsbiträde på gymnasienivå med omfattnings- och innehållskrav.

Kursen vård- och omsorgsbiträde med inriktning äldreomsorg ger fördjupade kunskaper om äldre utifrån en helhetssyn. Deltagaren lär sig om sjukdomar, rehabilitering, fysisk aktivitet, mun- och fothälsa och kost. Också om livskvalitet, emotionell och social omsorg. Kursen ger kunskap om den vård som kan utövas i hemmet, samt om vårdåtgärder vid demenssjukdom och i livets slutskede. Vård och omsorgsbiträde med inriktning äldreomsorg ges som heltidskurs med 15% APL. Kursen kan ses som påbyggnad till allmän kurs med inriktning vård- och omsorgsarbete. Deltagaren ges efter avklarade kurser* om ett läsår (2 terminer) intyg för vård- och omsorgsbiträde. Deltagaren ges efter avklarade om två läsår (4 terminer) intyg för undersköterska.

Omfattning: 1 läsår, 2 terminer/ 2 läsår, 4 terminer

*kurser som ingår i kursen till vård- och omsorgsbiträde, 2 terminer.

Innehåll:

Etik och människans livsvillkor: *

Syfte: Etik och människans livsvillkor syftar till att utveckla deltagarens kunskaper om människan och hennes livslopp utifrån sociala, kulturella och existentiella aspekter vid hälsa, ohälsa och funktionsnedsättning. Kursen utvecklar deltagarens förmåga att möta, kommunicera och samarbeta med människor i olika situationer. Med etiken som utgångspunkt behandlar vi frågor om människovärde och människosyn som kan knytas till ett yrkesområde. I kursen utvecklar deltagaren sina kunskaper för att kunna arbeta med patienter och brukare från olika kulturer såväl i Sverige som i andra länder.

Mål: Efter kursen etik och människans livsvillkor ska deltagaren ha erhållit kunskaper om olika kulturer – deras uttryckssätt och kulturmönster, samt kulturens betydelse för människors värderingar. Religiösa och icke-religiösa livsåskådningars människosyn. Normer, värderingar och ideal inom vård och omsorg. Etiska begrepp och riktlinjer som är centrala för vård- och omsorgsarbete. Värdekonflikter inom verksamhetsområdet, till exempel patienters och brukares rätt till självbestämmande i relation till personalens behov av en god arbetsmiljö och rätten till en värdig död. Det egna förhållningssättet och den egna rollen i mötet med patienter och brukare.

Hälsopedagogik:

Syfte: Kursen Hälsopedagogik ger deltagaren kunskaper om människors hälsa och om olika former av hälsofrämjande arbete. Hen lär sig att utveckla insikt om den egna livsstilen och förmåga att utföra handlingar för ett ökat välbefinnande och en positiv självbild. Kursen ger deltagaren insikt i hur man arbetar hälsofrämjande utifrån ett välgörande förhållningssätt.

Mål: efter kursen ska deltagaren ha kunskaper om människors hälsa, hälsorelaterade levnadsvanor och olika hälsoeffekter. Olika former av hälsoarbete och hälsofrämjande arbetssätt på individ-, grupp- och samhällsnivå. Känna till frisk- och riskfaktorers påverkan på människors hälsa, till exempel motion, rekreation och kost. Känna till lagar, mål, andra bestämmelser och överenskommelser för folkhälsoarbete på alla nivåer.

Medicin 1:

Syfte: Kursen Medicin 1 behandlar människans fysiska uppbyggnad och funktion vid hälsa och ohälsa. Kursen grundar sig huvudsakligen på de medicinska kunskapsområdena anatomi, fysiologi, mikrobiologi, farmakologi, patologi och geriatrik.

I kursen tar vi upp olika sjukdomar vilket gör att du utvecklar din förmåga att uppfatta symtom på sjukdom. Vi går också igenom läkemedel och läkemedelsanvändning, lagar och bestämmelser. Du får även lära dig hur du använder medicinsk terminologi. Vidare får du kunskap om mikroorganismer och deras spridningsvägar, samt kroppens försvarssystem.

Mål: Efter kursen ska deltagaren ha kunskaper om människokroppens uppbyggnad och utveckling. Känna till vanliga sjukdomar och deras orsaker, symtom och diagnoser, undersökningar och behandlingar. Deltagaren ska känna till vanliga läkemedel, deras verkningsätt, användningsområden och biverkningar samt lagar och andra bestämmelser som gäller för läkemedelsanvändning. Deltagaren ska även känna till vanliga mikroorganismer och deras spridningsvägar. I kursen ingår även kunskaper om medicinsk terminologi.

Psykologi 1: *

Syfte: Kursen Psykologi 1 berör olika perspektiv inom psykologin: psykodynamiskt perspektiv, beteendeperspektivet, humanistiskt perspektiv, kognitivt perspektiv och biologiskt perspektiv. Utvecklingspsykologi är också ett viktigt område som vi tar upp i denna kurs.

Psykologi 1 tar upp hur utveckling sker och det ger en förklaring till varför vi tänker, känner och agerar som vi gör. Vi individer påverkar varandra och påverkas av andra i vårt beteende. Som en del i denna kurs ser vi på hur olika grupprocesser och auktoriteter påverkar oss.

Dessutom tar kursen Psykologi 1 upp vårt behov och känslor, och hur dessa påverkar oss. Vi tittar även närmare på vad som händer med oss vid stress och kriser. Sista delen av kursen handlar om perception, det vill säga vår varseblivningsförmåga och vad som påverkar denna hos oss.

Mål: Efter kursen ska deltagaren ha kunskaper om psykodynamiskt-, humanistiskt-, kognitivt och biologiskt perspektiv. Känna till människans behov av känslor och hur dessa påverkar oss. Ha kunskaper om utvecklingspsykologi, stress och kriser samt socialpsykologi.

Vård och omsorgsarbete 1: *

Syfte: Kursen Vård och omsorgsarbete ger deltagaren kunskaper för att kunna arbeta nära patienter och brukare inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Hen får kunskap om hur hen ska planera, utföra och utvärdera vård- och omsorgsuppgifter.

Kursen ska även bidra till att hen utvecklar sin förmåga att utföra arbetsuppgifter på ett yrkesmässigt sätt. Med det menas att utföra arbetsuppgifter etiskt, estetiskt, hygieniskt, ergonomiskt, hälsofrämjande, rehabiliterande, habiliterande och pedagogiskt.

Mål: Efter kursen ska deltagaren ha kunskaper om centrala begrepp, till exempel vård och omsorg, omvårdnad och socialt arbete. Ha kunskaper om hur smitta och smittspridning förhindras. Känna till det normala åldrandet, fysiskt, psykiskt och socialt. Ha förmåga att planera och utföra vård- och omsorgsuppgifter samt utvärdera den egna arbetsinsatsen.

Känna till teknisk utrustning och tekniska hjälpmedel, samt använda informationsteknik för information, kommunikation och dokumentation.

Psykiatri 1:

Syfte: Kursen Psykiatri 1 syftar till att utveckla deltagarens kunskaper om olika psykiska funktionsnedsättningar. Kursen ska bidra till att utveckla förmågan att kommunicera och möta patienter och brukare med ett lyhört, respektfullt och empatiskt förhållningssätt.

I kursen får deltagaren möjlighet att utveckla kunskaper om livsvärldens betydelse för uppkomst av psykisk funktionsnedsättning, liksom om samhällets och enskilda människors möjlighet att påverka den. Deltagaren blir också medveten om de fördomar som finns om psykiska funktionsnedsättningar.

Kursen ger deltagaren möjlighet att se orsaker till ökningen av psykisk ohälsa i samhället inte minst bland unga. I kursen utvecklar hen också förståelse för att psykisk ohälsa kan drabba alla människor och att det är lika naturligt att söka hjälp för det som för en fysisk sjukdom.

Mål: Efter kursen ska deltagaren ha kunskaper om psykiatrins historiska utveckling vad gäller organisation, människosyn, kunskap, utveckling och användning av olika behandlingsformer samt behov av evidensbaserad kunskap. Känna till förklaringsmodeller till varför psykisk ohälsa uppstår. Hur individens fysiska, psykosociala och socioekonomiska situation samt könstillhörighet påverkar psykisk hälsa och ohälsa.

Ha kunskaper om identifikation av psykiska hälsorisker och förebyggande av psykisk ohälsa.

Ha kunskaper om orsak, symtom, skattningsinstrument, behandling, vård och omsorg, omvårdnad, återhämtning samt prevention vid vanliga psykiska funktionsnedsättningar.

Äldres hälsa och livskvalitet: *

Syfte: I kursen Äldres hälsa och livskvalitet får du kunskaper om gerontologi och geriatrik.

Gerontologi är läran om det normala fysiska, psykiska och sociala åldrandet och om de åldersrelaterade förändringar som sker hos människan från det att hon uppnått mogen ålder till dess att hon dör.

Geriatrik definieras som läran om orsaker, symtom, diagnos och behandling av sjukdomar hos äldre. Ämnet gerontologi och geriatrik behandlar vård och omsorg om den äldre individen utifrån en helhetssyn.

Mål: Efter kursen ska deltagaren ha kunskaper om det normala fysiska, psykiska och sociala åldrandet och den åldrande människans behov ur ett socialt, kulturellt, mångkulturellt och existentiellt perspektiv.

Deltagaren ska ha kunskaper om vanliga sjukdomar vid åldrande samt behandlingar och läkemedelsanvändning vid dessa sjukdomar, om funktionsnedsättning och utvecklingsstörning vid åldrande, om vård och omsorg i livets slutskede och palliativ vårdfilosofi samt rehabilitering, funktionsbevarande omsorg och fysisk aktivitet för äldres välbefinnande.

Deltagaren ska ha kunskaper om åldrande och sexualitet, den äldres estetiska och kulturella livsmiljö för sinnesstimulans och livskvalitet.

Kursen ger kunskaper om kroppsnära omsorg samt munhälsa och fothälsa, o äldres kost, näringsbehov och nutrition samt måltidsmiljö. Även om emotionell och social omsorg för meningsfull tillvaro och delaktighet i samhället.

Vård och omsorg vid demenssjukdom: *

Syfte: I denna kurs får deltagaren lära sig om demenssjukdomens olika faser samt specifika hjälpbehov i samband med dem. Hen får kunskap om hur den äldres integritet, värdighet och delaktighet vid demenssjukdom hålls kvar, samt etiska dilemman vid vård av demenssjuka.

Vidare i kursen får deltagaren kunskap om läkemedelsanvändning vid demenssjukdom. Kunskap om demenssjukas kost, nutrition och måltidsmiljö, även kroppsnära omsorg, munhälsa och fothälsa är en del i kursen. Deltagaren kommer också lära sig vård och omsorg i livets slutskede och palliativ vårdfilosofi.

Mål: Efter kursens slut ska deltagaren ha kunskaper om demenssjukdomar, utredning, bedömning av minnesfunktioner, intellektuella och motoriska funktioner. Deltagaren ska känna till hur funktionsbevarande omsorg och kognitiva hjälpmedel vid demenssjukdom används. Hen ska känna till prevention och säkerhet, till exempel hur man förebygger fallolyckor.

Deltagaren ska ha kunskaper om kommunikation i svårare samtal och som pedagogiskt verktyg, samt ha ett pedagogiskt, empatiskt och etiskt förhållningssätt samt bemötande och samarbete med andra.

Efter kursens slut ska deltagaren erhållit kunskaper om närståendestöd vid demenssjukdom, teamarbete och intresseorganisationer, samt känna till lagar och andra bestämmelser inom området relaterade till det dagliga arbetet.

APL: *

Syfte: Viss del av utbildningen består av arbetsplatsförlagd praktik med handledning vars syfte är att utvecklas i en yrkesroll genom att befästa teorier med praktisk erfarenhet.

Praktikplats ordnar kursdeltagaren själv och ska godkännas av lärare.

Mål: deltagaren ska få kunskaper och erfarenheter av vård- och omsorgsarbete i praktiken.

Litteraturlista ges efter att du har blivit antagen till utbildningen.